

RASSENPROEF BOTERSLA WINTERTEELT 2-DE BEOORDELING 1992-1993

PROEFOPZET

In de winterteelt botersla van 1992-1993, 2-de beoordeling, werden 3 botersla rassen op hun gebruikswaarde voor de praktijk beproefd. Berlo, Kirsten en Claret werden als vergelijkingsrassen aan de serie toegevoegd.

De proeven lagen op de volgende bedrijven:

- P.Reijm (2-voud) (Reij)
- T.Immerzeel (2-voud) (Imme)
- F.Troost (2-voud) (Troo)
- v.d.Berg (1-voud) (Berg)
- ROC Breda (2-voud) (Bred)
- ROC Horst (2-voud) (Hors)
- ROC Klazienaveen (3-voud) (Klaz)

Tabel 1. Proef- en proefveldgegevens

	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hors	Klaz
aantal pl/veld	60	60	63	60	60	60	60
aantal pl/m ²	19	18	20	?	18	19	?
zaaidata	01-10-92	08-10-92	14-10-92	28-09-92	28-09-92	28-09-92	07-10-92
plantdata	29-10-92	13-11-92	16-11-92	23-10-92	30-10-92	29-10-92	03-11-92
beoordelingsdata	10-02-93	16-02-93	25-02-93	19-01-93	01-02-93	25-01-93	08-02-93
oogstdata	10-02-93	16-02-93	25-02-93	19-01-93	01-02-93	04-02-93	08-02-93
beoordelaars	11	8	9	3	9	7	1

Tabel 2. Veldnummers en namen van de in de proef opgenomen rassen

Ras	Reij		Imme		Troo		Berg	Bred		Hors		Klaz		
	I	II	I	II	I	II		I	II	I	II	I	II	III
A Rachel Enza	4	24	16	29	16	20	1	12	22	5	8	2	7	14
B Ilse Enza	2	30	3	20	11	18	2	21	28	3	12	4	12	17
C LM 2446 L.de Mos	11	32	15	18	14	17	3	15	24	1	10	1	9	13
D Berlo Rijk Zwaan	6	20	10	27	12	19	4	31	37	2	9	5	10	15
E Kirsten Enza	14	31	5	31	13	21	5	11	33	6	7	3	8	18
F Claret L.de Mos	16	19	1	17	15	22	6	32	34	4	11	6	11	16

I, II en III zijn de verschillende parallellen.

Tabel 3. Resistenties

Code	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	-	.	.
B	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	-	.	.
C	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	+	-	.	.
D	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	+	-	-	-	+
E	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	-	-	+
F	-	-	-	-	-	-	-	.	.	-	-	-	-	+	+	+

- = resistent

+ = vatbaar

. = onbekend

WAARNEMINGEN

De waarnemingen op de bedrijven van P.Reijm, T.Immerzeel, F.Troost, ROC Breda en ROC Horst zijn gedaan door vertegenwoordigers van de deelnemende zaadbedrijven, de tuinders, de N.A.K-G., het C.B.T., de gewasspecialist van het proefstation te Naaldwijk, de voorlichtingsdienst en de medewerkers van het gebruikswaardeonderzoek. Bij v.d.Berg is beoordeeld door medewerkers van het gebruikswaardeonderzoek en op ROC KLazienaveen is beoordeeld door de onderzoeker aldaar.

In het oogstbare stadium werd er beoordeeld op de volgende criteria:

- omvang
- kleur
- vulling
- sluiting bovenkant
- aanslag
- geel blad
- graterigheid
- gebruikswaarde

De cijfers werden ondersteund door opmerkingen.

Op alle proefplaatsen werd het 100 kroggewicht per parallel bepaald.

Op 5 bedrijven (10 parallellen), P.Reijm, T.Immerzeel, F.Troost, ROC Breda en ROC Horst, werd in tweevoud het nitraatgehalte bepaald. In de tabel met nitraatgehalten is o.a. het gemiddelde nitraatgehalte (absoluut en relatief) over de 10 parallellen van 1992 opgenomen. Daarnaast is het gemiddelde van de 6 parallellen van de 1-ste beoordeling (1991) opgenomen. Verder is ook het gemiddelde over de 1-ste en 2-de beoordeling, dus over 16 parallellen gegeven. De houdbaarheid werd bepaald aan de hand van de botersla van P.Reijm, T.Immerzeel en F.Troost.

De cijfers van de gebr.v/d Berg zijn bepaald aan de hand van 1 herhaling.

De resultaten staan in de volgende tabellen.

TOELICHTING BIJ DE TABELLEN

Betekenis der cijfers:

a) bij de beoordeling in het oogstbare stadium:

omvang	grotere omvang - hoger cijfer
kleur	lichtere kleur - hoger cijfer
vulling	meer vulling - hoger cijfer
sluiting bovenkant	meer sluiting - hoger cijfer
aanslag	meer aanslag - lager cijfer
geel blad	meer geel blad - lager cijfer
graterigheid	meer graterig - lager cijfer
gebruikswaarde	betere gebruikswaarde - hoger cijfer

b) bij de houdbaarheidsproeven:

verkleuring snijvlak na bewaring	meer verkleuring - lager cijfer
waardering rot na bewaring	meer rot - lager cijfer

c) algemeen:

gem. = gemiddelde van de rassen

* = geen bepalingen gedaan

rel. = relatieve waarde met het proefgemiddelde = 100

1^e+2^e = gemiddelde over de 1-ste beoordeling(19910 en 2-de beoordeling (1992)

Tabel 4. Omvang

bedrijf ras	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
A	7.0	6.7	7.2	7.3	6.5	6.6	6.2	6.8
B	6.8	6.3	7.1	7.3	6.4	6.9	5.9	6.7
C	7.0	6.3	7.1	7.3	6.8	6.9	7.0	6.9
D	6.8	6.9	6.5	6.3	5.8	6.2	6.5	6.4
E	6.9	6.8	6.9	7.2	6.2	6.1	5.6	6.5
F	7.3	7.7	7.4	7.7	7.2	7.6	7.4	7.5

Tabel 5. Kleur

bedrijf ras	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
A	6.3	6.7	5.9	7.0	6.7	6.4	*	6.5
B	6.5	6.8	6.1	7.0	6.8	6.2	*	6.6
C	7.0	7.1	6.8	7.3	7.0	6.8	*	7.0
D	7.0	7.3	7.0	7.0	6.8	6.9	*	7.0
E	7.0	7.1	6.8	7.0	6.9	7.1	*	7.0
F	6.4	7.1	6.3	7.0	6.7	6.4	*	6.7

Tabel 6. Vulling

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
ras								
A	7.0	7.1	7.3	7.3	7.1	6.4	6.3	6.9
B	6.7	6.9	7.0	7.0	7.1	5.9	6.3	6.7
C	7.5	6.9	7.6	7.3	7.2	6.4	6.8	7.1
D	6.9	6.9	7.3	6.9	6.9	6.1	5.2	6.6
E	6.9	6.9	7.5	7.2	7.3	6.6	7.1	7.1
F	6.6	6.9	7.0	6.2	6.7	6.2	5.9	6.5

Tabel 7. Sluiting bovenkant

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
ras								
A	6.5	6.7	7.1	6.0	5.9	6.5	7.0	6.5
B	6.8	7.1	7.3	6.3	5.9	6.4	7.0	6.7
C	7.1	6.1	7.1	6.3	5.9	6.4	6.0	6.4
D	7.0	6.7	7.0	7.0	6.1	6.2	6.4	6.6
E	6.4	6.5	6.7	6.2	6.1	6.6	6.7	6.5
F	7.0	7.1	7.0	6.9	6.3	6.2	6.1	6.7

Tabel 8. Aanslag

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
ras								
A	7.0	7.9	7.2	6.0	7.1	7.5	*	7.1
B	7.2	7.8	7.6	6.3	7.9	7.5	*	7.4
C	6.8	7.8	7.3	5.7	7.2	7.4	*	7.0
D	6.8	7.7	6.7	5.9	6.5	7.2	*	6.8
E	7.0	7.9	7.3	6.4	7.7	7.3	*	7.3
F	6.5	7.7	7.0	5.7	7.1	7.2	*	6.9

Tabel 9. Geel blad

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
ras								
A	6.8	7.6	6.6	7.0	6.9	7.3	6.3	6.9
B	6.8	7.6	6.9	7.0	7.3	7.4	6.7	7.1
C	6.5	7.5	6.2	6.7	6.7	6.9	6.1	6.7
D	6.4	7.3	6.2	6.7	6.2	6.9	5.8	6.5
E	6.6	7.6	6.8	6.9	7.1	7.3	6.3	6.9
F	6.4	7.3	5.9	6.5	6.6	6.8	6.2	6.5

Tabel 10. Graterigheid

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
ras								
A	6.8	7.1	6.9	7.0	7.1	7.1	7.7	7.1
B	6.5	7.0	6.7	6.0	7.0	6.9	7.2	6.8
C	6.4	6.9	6.7	7.0	6.1	6.5	5.8	6.5
D	6.4	7.0	6.6	6.2	5.7	6.4	6.1	6.3
E	6.7	7.2	6.7	6.2	6.9	7.0	7.0	6.8
F	6.6	6.5	5.9	5.2	6.1	5.8	5.2	5.9

Tabel 11. Gebruikswaarde

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
ras								
A	6.0	7.0	6.2	6.3	6.8	6.1	*	6.4
B	6.0	6.6	5.9	6.3	6.9	5.9	*	6.3
C	6.2	6.4	6.8	7.0	5.8	6.6	*	6.5
D	6.0	6.9	6.4	5.5	5.6	6.1	*	6.1
E	5.8	7.0	6.7	5.0	6.3	5.8	*	6.1
F	6.3	6.8	6.0	5.5	6.2	5.9	*	6.1

Tabel 12. Netto kroggewicht in kg/100 stuks

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Berg	Bred	Hor	Kla	Gem.
ras								
A	23.7	21.8	25.7	27.5	25.8	20.7	19.8	23.6
B	23.1	20.0	25.1	26.7	25.6	19.6	20.8	23.0
C	22.8	21.1	25.5	28.3	26.4	19.6	20.0	23.4
D	21.3	20.8	24.5	24.4	22.5	18.5	19.3	21.6
E	22.0	19.7	25.6	26.1	25.6	19.0	20.4	22.6
F	23.3	20.7	24.7	25.6	24.9	19.0	18.1	22.3

Tabel 13. Verkleuring snijvlak na bewaring

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Gem.
ras				
A	7.5	6.5	6.5	6.8
B	7.0	5.5	7.0	6.5
C	7.0	5.5	7.0	6.5
D	6.5	5.5	6.0	6.0
E	7.0	6.5	6.5	6.7
F	7.0	6.5	7.0	6.8

Tabel 14. Waardering rot na bewaring

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Gem.
ras				
A	5.0	3.9	4.2	4.4
B	4.9	4.3	4.4	4.5
C	5.1	4.3	4.3	4.6
D	5.1	3.3	3.3	3.9
E	5.1	3.8	4.1	4.3
F	4.8	2.3	3.3	3.5

Tabel 15. Nitraatgehalte in ppm produkt.

bedrijf	Reij	Imme	Troo	Bred	Hor	Gem. 2 ^e	Rel. 2 ^e	Gem. 1 ^e	Rel. 1 ^e	Gem. rel. 1 ^e +2 ^e
A	3584	3771	3556	3973	4190	3815	95	3450	94	95
B	3585	3709	3635	4125	4631	3937	98	3517	96	97
C	3412	3992	3777	4284	4591	4011	100	3700	101	101
D	3652	4271	4227	4415	5061	4325	108	3883	106	107
E	3550	3827	3872	4066	4465	3956	99	*	*	*
F	3643	3917	3497	4295	4859	4042	101	3733	102	102

Tabel 16. Samenvatting van de gemaakte opmerkingen per ras

- A topje (4x), rand (3x), droogrand (3x), veel droogrand (2x), iets droogrand (2x), iets rand (2x), toprand (2x), trekkerig (2x), veel rand, veel toprand, wat toprand, gele randen, stug blad, matige opbrengst, wat tuitigerig, smal, tulperig, flaporen, lang, te sluitend, trekt, klapt dicht, stip, randje, te weinig vulling, sterke sla, onregelmatig.
- B iets droogrand (5x), tulperig (5x), lang (4x), rand (4x), trekkerig (3x), tuitigerig (3x), toprand (3x), iets rand (3x), tuitvorm (2x), droogrand (2x), topje (2x), stip (2x), veel droogrand, veel rand, iets grovere nerf, te veel toprand, gele randen, wat tuitigerig, getrokken, niet mooi, ongelijk, te sluitend op de kop, klapt dicht, niet klaar, wat draaierig.
- C glazig (7x), rand (4x), iets rand (3x), iets droogrand (3x), erg glazig (3x), wit (3x), veel droogrand (2x), groot snijvlak, klein snijvlak, terug vouwend, dikke nerf, licht hart, droogrand, toprand, topje, klein topje, gele randen, niet klaar, iets glazig, vrij veel wit.
- D wit (6x), iets droogrand (3x), droogrand (3x), rand (3x), toprand (3x), stip (3x), topje (3x), iets rand (2x), klapt dicht, veel droogrand, teveel rand, vrij klein, gele randen, rommelig, te traag, sterk type, veel wit, zeer wit gevoelig.
- E stip (7x), toprand (7x), iets rand (4x), glazig (4x), veel stip (3x), rand (3x), veel droogrand (2x), vrij veel droogrand (2x), gele randen (2x), veel rand, klapt dicht, droogrand, topje, iets droogrand, i.v.m. rand, glazig in onderblad, glazig tot snijvlak.
- F iets droogrand (7x), wit (3x), stip (2x), iets rand (2x), te graterig (2x), droogrand, smet, tulperig, sterke sla, 1 kruller, toprand, topje, klein topje, wat stip, stug blad, rommelig, rand.

Naaldwijk, april 1993

Riek-Jan v/d Heijden
Hille Douma
Rinse Elgersma
Jan v. Uffelen